

REDACȚIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz u. Nr. 35.

Articuli și corespundențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurese, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂȚATE:Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franciTelefon pentru oraș
comitat Nr. 268.

Chestii actuale.

Noua contribuție diecezană Birul și casele parohiale.

Ne aflasem în zilele trecute în mijlocul unui colegiu preoțesc. După cele oficioase, cu o vădită sele de a remarcă tendența preoțimei spre aranjarea stării ei materiale conform exigențelor timpului, deschise unul discuțiunea.

Mai nainte o tânguială. Le-a venit la cunoștință că vor fi supuși preoții și învățătorii unei nouă, contribuții, pentru susținerea școalelor centrale din Arad, anume, îmbunătățirea lefilor profesorilor și a funcționarilor diecezani.

Ca totdeauna și aici erau unilateral informați, căci nu e vorba numai de contribuția preoțimei și a învățătorimei, ci a întreg clerului și poporului din dieceză, așa cum e de exemplu în arhidieceză și în toate bisericile, cari țin la cultura lor specifică, aici la cultura ortodoxă-română.

Vreți voi să existe institutul pedagogic-teologic? Cum nu răspunseră bunii mei preoți, doar atâta e tot ce mai avem. Și e școala voastră din care a-ți eșit și în care vor intra fiii voștri, adausei eu.

Bine, poate trăi în Arad un profesor ori un funcționar din salar de 1800—2100 cor.? Ba, fu răspunsul, recunoaștem că aceasta este o imposibilitate, dar pentru ce să se pună susținerea lor în sarcina noastră, nu sunt alte resurse? Hotărât că nu, pentrucă toate fondurile, incluzive cel preoțesc, își au menițiunea lor. De susținerea școalelor centrale și a gremiului konzistorial nu s'a îngrijit nimeni la vremea sa. Ele au fost susținute prin jertfe de oameni idealști, cari și-au tânguit viața în sărăcie ca să-și împlinească dorul inimei, de a face apostolie pentru biserică și neam. Acum a sosit vremea ca fiecare să-și ceară partea lui de existență, și nimeni nu poate contesta profesorului și funcționarului acest drept.

Ca un categoric imperativ se impune acum teza: ori renunți la independența școlilor tale centrale chiar acum la împlinirea centenarului lor de existență, ori le salvezi prin dinarul tău. Tertium non datur.

Și nici unul dintre cei prezenți nu voi

să renunțe la independența școalelor centrale. Așa va fi aceasta pretutindeni, căci nu este preot și învățător, care să nu simtă, că ce este institutul nostru ped.-teol. pentru biserică și neamul românesc.

Cine nu este capabil de a aduce jertfă pentru cultura neamului său, nu este vrednic de viață.

* * *

Ne-am înțeles să vă rugăm se faceți propunere în sinod pentru schimbarea birului în bani. Foarte bine, răspunsei, dar după care cheie și cum să se execute, o instituție seculară nu se poate așa ușor desface cum pare ochilor doriți de o grabnică schimbare? Aici de loc se iviră greutățile la stabilirea cheii și la executare și a eșit le iveală, că prin un eventual concluz aprioristic nu s'ar ajunge la scop, căci acela n'ar avea, decât o valoare principială și ar curge multă apă pe Murăș până s'ar află modalitatea practică pentru executarea lui, care însă încă poate diferi de așteptările preoțimei, căci poate cei din sinod și konzistor văd cu alți ochi lucrurile, decât cei din afară dela periferii; chiar și cei câțiva preoți prezenți nu aveau o platformă de rezolvare, ci numai o opție principială, și fără de considerarea tuturor împrejurărilor locale din întreagă dieceza nu s'ar putea ajunge la o satisfăcătoare soluțiune pentru toți și de pretutindeni. Totașă stă treaba și cu casele parohiale.

Toți dorim să se reguleze dotațiunea preoților conform exigențelor timpului, dar prin propuneri incidentale nu mai se pune chestia depe un umăr pe altul. Părerea noastră este, ca preoțimea din toate cercurile să se adune în conferințele lor preoțești și să delibereze asupra schimbării birului în bani și asupra caselor parohiale, cu prevenirea eventualelor greutăți, ce s'ar putea ivi din jos dela popor, să-și comunice reciproc vederile și pe baza elementelor astfel adunate prin delegați să stabilească un proiect de rezoluțiune, pe care să-l susțină venerabilului konzistor, ca material pentru un proiect ce s'ar aduce în sinod. Sinodul ar avea astfel un plan hotărât înaintea sa și i-ar putea da sancțiunea. Aceasta este calea cea mai scurtă și mai reală

pentru ajungerea scopului. Așa a procedat și corpul profesoral dela școalele noastre centrale, a elaborat o pragmatică de salarizare, în care sunt expuse recerînțele și venerabilul conzistor pe baza aceasta a urmărit firul de a afla aco-perământ de buget și a cere dela sinodul de estimp hotărâre. Bine înțeles ameliorarea salarelor profesionale încă e numai în stadiul principial, sinodul proxim are să decidă definitiv și numai după aceasta vor ajunge profesorii la mult așteptata dotațiune, dacă vor ajunge. Dar așa se face această în toată lumea, unde e interesul real de îmbunătățirea sorți și nu de subiect de agitație la malconțință. În sfârșit nu diferim în intenția de a regula dotațiunea preoției conform exigențelor timpului, ci numai în metod. Metodul nostru este sintetic dela părți la întreg, cu alte cuvinte să stabilești mai nainte baza pe care aduci concluzul sinodal; iar cei ce vor se aibă mai nainte concluzul sinodal și numai după aceea să-i caute mijloacele de executare, urmează metodul analitic. Într-o chestiuni unde ești pendent dela factorii de jos atât de zgârciți față de preoți, socotim de cel puțin riscat metodul analitic și noi nu vrem să riscăm nimic, noi vrem rezultate reale și ne ferim de mori de vânt.

Geice ne-au înțeles metodul ziceau, da, să se înceapă lucrarea în sinoadele protoprezbiterale. Metod greșit și acesta după părerea noastră, căci chestiunile preoției între preoți să se discute și de acolo să se ia inițiativa de a duce chestia bine formulată, ca expresia votului unanim a preoției, în corporațiile bisericești; altfel am ajunge la amare decepțiuni cu experimentarea prin sinoadele protoprezbiterale, înainte de a fixa punctele cardinale preoției în reforma dotațiunii, ca se nu ajungem din Scylla în Carybdis, să ne pomenim cu ceva și mai rău.

Nu înțelegem aici o acțiune ocultă a preoției, ci deschisă, ca o legitimă străduință de consolidare a parohiilor prin întărirea pozițiunii preotului. Pentru aceasta acțiune deschisă sunt deschise toate inimile, îndeosebi ale superiorității, n'aveți decât să intrați în acele inimi deschise printr'un proiect serios chibzuit, care se poată servi de bază la o hotărâre mare cum este regularea dotațiunii preoției.

Predică pentru Duminica a IV-a a marului post.

„Acest neam cu nimic nu poate ieși, fără numai cu rugăciunea și cu postul“
(Marcu c. 9 v. 29).

Iubiților creștini! Martori ați fost la atacul înverșunat, ce-l porniră vrășmașii bisericii împotriva dreptei credințe. Ați văzut biruința strălucită a credincioșilor, cați remaseră neînfricați în fața tuturor torturilor pă-

gânești, ce avură să le îndure pentru chipurile sfinte. Bucuria învingerii mari v'a mișcat și pe voi. Cu alți ochi și cu altă pricepere vă văd acum privind la zăgrăviturile bisericii. Dar ca credința voastră, să sporească și mai mult, Domnul Hristos v'a învrednicit să fiți martori și la săvârșirea uneia dintre nenumăratele sale minuni. Ce n'a putut face doftorii cu leacurile lor, săvârși fiul lui Dumnezeu numai cu puterea cuvântului. „Școală iați patul tău și umblă“, (Marcu c. 2 v 10) zise Mântuitorul. Și cel vestejit de boală și lipsit de puteri — fără șovăire, întru mirarea mulțimei — s'a sculat. Mântuit de boală, dar ispășit și de păcate trecu în fruntea poporului, care îl petrecea în murmur de mulțămire, evlavie și admirațiune.

Doftor al trupului, dar mai vârtos al sufletelor te-am văzut O! Mântuitorule! Cu trupuri istovite de post, dar cu suflete încălzite de credință grăbirăm să cădem în fața crucii tale, înălțate din nou la biruință în „biserica mării tale“. Adunați-vă fraților în jurul bunului mântuitor, găsit — cu ajutorul lui Dumnezeu — de înțeleapta și evlavioasă împărăteasă Elena. Grăbiți cu toții în casa Domnului, căci aici veți găsi izvorul tămăduitor al patimilor voastre cele multe și cumplite! Aici veți afla leacurile de lipsă pentru sufletele voastre bolnave! Aici veți auzi sfaturile părințești, mângâitoare, ce curg în cuvinte blânde, spre a îndulci viața voastră amară.

Evangelia zilei ați auzit. Încă o minune ați văzut; pătrundeți-vă însă și de învățătura, ce vi-a rostit-o Hristos atât de limpede și pe înțeles. „Acest neam cu nimic nu poate ieși, fără numai cu rugăciunea și cu postul“, zice Domnul.

Zadarnică e postirea voastră și fără de înțeles credința, dacă nu le veți îmbrăca în haina curată a rugăciunii. De vrei să te mântuiești, apropie-te de Dumnezeu, cere-i ajutorul, pentru că „celce cere va lua“. (Luca c. 11 v 10). Cere-l cu tot trupul și cu tot sufletul tău. Închină-te Lui, ochii întoarce-i rugători spre dânsul, inima grăiască în suspinuri. Celce vede toate va cunoaște păsul tău și va pricepe durerea ta. Căit apoi simțirile sufletului tău intrupează-le în cuvinte. Varsăți năcazul, patima și toată taina sufletului tău în vorbe blânde, chibzuite și rugătoare. — Întoarce-te cu încredere către Stăpânul cel mai mare și deschide-ți sufletul tău înaintea lui, și el te va primi cu bucurie și-ți va da ascultare. „Mă chiamă pe mine în ziua năcazului tău și eu te voi scoate și mă vei preamări“, zice Domnul prin psalmist. (Ps. 49 v 15). Înălțarea sufletului tău la Domnul, vorbirea ta cu Dumnezeu este rugăciunea. Cât de trebuitoare e rugăciunea pentru mântuirea sufletelor și cum trebuie făcută aceasta rugăciune, voiesc să vă arat eu astăzi, deci vă rog să băgați bine de seamă.

I.

Odată am cetit într'o carte următoarea întâmplare. Un lucrător — de viță, englez — se plângea de necazurile și greutatea vieții sale unui domn, boier. Ori cât trudesc — zicea muncitorul — tot nu pot ajunge la nimic. Nu e de ajuns să lucrî frate, îi răspunse domnul, ci trebuie să te și rogi lui Dumnezeu. Eu să mă rog, — zise muncitorul — la ce să-mi mai perd vremea și cu aceasta? Mai demult m'am rugat și eu destul, continuă el, ba mergeam chiar și la biserică, dar acum le-am lăsat pe toate. Și nici acasă la tine nu-ți mai zici rugăciunile? Întreabă domnul mirat. Firește, că nu, răspunse lucrătorul. Apoi bine, îi zise domnul, ascultă! Facem un contract. Eu îți dau acuma cinci funți șterlingi, dar în schimb să-mi dai în scris, că de azi înainte nici când n'ai să te mai rogi. La

biserică poți să mergi, dar nici acolo nu ți-e iertat să te rogi. Prea bucuros domnule, ți zise muncitorul. După-ce iscăli ră contractul și omul nostru primii banii, se despărțiră și fiecare își văzu de treaba sa. Muncitorul abia apucă să intre într-o crăcimă, ca să bea aldămașul, ce se cuvenea după încheierea unui târg atât de bun. Târziu când se învăliuă ziua cu noaptea, ajunse acasă la el în voie bună, și cu mulțămire începu a povesti și muierii sale cele întâmplante. Soția lui însă o muier de treabă și cu frica lui Dumnezeu, se năcăji foc, când află de târgul făcut. „Nu te temi de Dumnezeu, tu, prăpăditule. Ai auzit!? să-și vânză el sufletul dracului. De loc să mergi să-ți cauți omul și să-i dai banii 'napoi“. „Dar n'am nebunit“, răspunse omul ei liniștit. Și toată cercarea femeiei de a-l îndupleca remasă zădărnice. Noaptea omul nostru avu visuri de tot grele. Umblă tot prin biserică și auziă într'ună cuvintele calde, a celor ce cerșeau milă dela Dumnezeu. Cântările armonioase și dulci ale băieților se mestecau cu corurile îngerești. Se cutremurase din tot sufletul și stă îngrozit într'un colț al bisericii, nă cutezând nici a respiră. Lacrimi arzătoare curgeau șiroaie pe obrajii lui infocați. Ar fi dorit să se roage, dar nu-i eră iertat. Simțea, că nici n'ar mai putea, căci o mână nevăzută îl strîngea de gât. Când s'a deșteptat, ca să-și arate vitejia se hotărî să meargă n'tr'o biserică. Mulțimea credincioșilor ascultă cu băgare de seamă la sfânta slujbă. Unii murmurau liniștiți câte-o rugăciune, iar alții cu voce înaltă cântau răspunsurile. De-odată ieși apoi preotul la locul de predică. Omul nostru se cutremură în tot sufletul, când într'ansul recunoscu pe domnul, cu care încheiasă el contractul. Preotul începu să vorbească. Vorbirea lui eră despre rugăciune. Despre folosul rugăciunii, însemnătatea și puterea ei. Vorbele curgeau limpezi, blânde și dulci, dar în sufletul muncitorului născură strașnică furtună. Simțea cum îl părăsesse puterile, cum îl năvălește sângele din inimă în cap. Și uitându-se cu totul de sine și de toți cei ce-l încunjurau, nu se mai putu stăpâni, aleargă la preot. Îi oferî banii îndărăpt, promițându-i, că cei ce i-a cheltuit îi va răsplăti îndărăpt cu munca sa, dar să rupă contractul făcut, ca să-i fie și lui iertat să vorbească cu Dumnezeu.

Scump dar e rugăciunea pentru sufletele noastre, care însă numai atunci l-am ști prețul în deajuns, când nu l-am mai avea. Așa suntem cu rugăciunea, ca și cu sănătatea. Până-ce o ai nu-i simți lipsa. Când ai pierdut-o, atunci ți-ai da toată truda, tot avutul numai ca să te poți face stăpân peste ea. Ce e mănecarea și beutura pentru trup, aceea e rugăciunea pentru sufletul năcăjit; ce e soarele pe cer: aceea e rugăciunea pentru creștin. („Gerhart“). Pavăza cea mai puternică împotriva viforului ispitelor, odihna durerilor și grijilor, scăparea nefericiților, prietenul cel mai sincer, cuib al virtuților, izvor de fapte bune, imn de preamărire, vrăjmaș neîmpăcat al păcatului, scara sufletului către Dumnezeu este rugăciunea pentru noi oamenii. Numai în rugăciune ne poate găsi sufletul sdruncinat, adevărată mângâiere, nădejde și liniște conștiinței sale. Fericite-s clipele, în cari vorbești cu Dzeu; atunci te despărți de glie și plutești deasupra valurilor murdare ale păcatelor, cari clocotesc sub picioarele tale; sufletul ți-se resfață în simțirile cele mai fericite, vesele și îndestulate. Precum dispăre-roua din năntea razelor de soare, așa dispăre din sufletele noastre toate patimile netrebnice, când vorbim cu Dzeu; iar în locul slăbiciunilor omenești se sălășluiește liniștea și mult prețuita pace.

Prin rugăciune cerem dela Dumnezeu cele de lipsă și mulțămim pentru bunătățile, ce ni le-a dat. Prin rugăciune lăudăm, preamărim pe Domnul și ne închinăm ziditorului tuturor fapturilor văzute și nevăzute. Prin rugăciune descoperim ascunzișul sufletelor noastre, mărturisim boalele noastre sufletești, deschidem inimile înaintea Părintelui prea bun, ca el să smulgă din ele semințele veninoase ale păcatelor și să le înlocuiască cu ultoaie nouă, nobile, cari să aducă roduri folositoare și mântuitoare.

Cea mai mare cinste, de care s'a împărtășit numai omul, — i-s'a dat atunci, când lui, — mânei de țarină, — i-s'a permis să poată vorbi cu făcătorul său, ori când și ori unde. Să ne aducem aminte numai, câtă rugare trudă și alergare cer dela noi domnii și stăpânii noștri acești pământești, până-ce se 'ndură să ne lase să le trecem pragul caselor lor. Altcum e însă la Stăpânul tuturor. De el se poate apropia și bogatul și săracul și dreptul și păcătosul și fiecare într'asemenea cinste va fi primit. „Inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi“. (Ps. 50 v. 17). Creștinul adevărat ori-ce năcazuri să-l ajungă, nu-și perde firea. Ochii și-i îndreaptă către cer, căci știe, că de acolo poate veni numai ajutorul. „Ridicată-m ochii mei la cer, de unde va veni ajutorul meu, dela Domnul“. În Dumnezeu are toată nădejdea de mai bine, cătră el se întoarce, lul îi strigă: „Dumnezeule spre ajutorul meu ia aminte, Doamne, ca să-mi ajuți mie grăbește“.

Dacă voim însă, ca ajutorul lui Dumnezeu să nu-l cerem înzădar, trebuie să ne nizuim ca toată viața noastră să fie o rugăciune neîntreruptă. Sculându-vă din pat, primele vorbe să le îndreptați cătră Tatăl vostru cel din cer. Când omul tacă nu s'a demeticit bine din somn, de obicei e mai morocănos, mai simțitor mai gata de ceartă. De aceea în cele mai multe case, ziua se începe cu sfadă, care abia se sfârșește la vremea prânzului, când adecă i se dă și gurei altă de lucru. Dacă doriți dar să scăpați de aceasta datină țigănească, când deschideți ochii nu pomeniți numele lui Dumnezeu în injurături, ci în rugăciune creștinească. David zice: „Dimineața vei auzi glasul meu. Dimineața voi stă înaintea ta și mă vei vedea. (Ps. 5 v. 3). Ia aminte glasul rugăciunii mele, Împăratul meu și Dumnezeul meu, căci cătră tine mă voi rugă Doamne. Ps. 5 v. 2). Nu alergați apoi la mănecare asemenea vitelor, celor fără de pricepere, ci vă aduceți aminte de cel ce vi-a dat-o și care v'o poate și lua. După mănecare mulțamiți iarăși lui Dzeu. Înainte de culcare lăudați-l, mulțamiți pentru bunătățile de cari v'a făcut părtași peste zi; cereți să vă fie de pază în somnul greu al nopții. Nu vă despărțiți de bunul obicei, ce lam moștenit din strămoși, ziceți o rugăciune, faceți-vă o cruce sau vestiți din inimă un „Doamne ajută!“ Iar după ce v'ați mântuit de un lucru, mulțamiți lui Dumnezeu, că va dat putere să-l puteți isprăvi. Doar e și născut în firea Românilui să nu uite a rostii totdeauna după-ce și-a dat gata lucrul său „Mulțam Doamne“. Cât de neasemenat de mari sunt binefacerile primite dela Dumnezeu față de cele, ce ni le poate da deaproapele noastre. Și dacă semenului nostru îi suntem recunoscători, când în nevoile noastre ne sprijinește cu avutul său, cu fapta sa sau numai cu sfatul său, ori nu se cade a mulțumi celui ce ne-a dat moștenire pământul cu toate bunătățile sale.

Mulțamești vecinului, că în timpul foametei te-a împrumutat cu o mână de făină, iar de cel ce-ți dă pâinea cea de toate zilele și îți...

aduce aminte?! Ori nu știi, că numai din mila celui prea înalt facem umbră pământului? Care dintre noi se poate numi stăpân, cine e atât de cutezător să poată spune, că nu are lipsă de Dumnezeu? Nimeni iubitorilor! Toți suntem robi până la unul. La mii de primejdii sunt espuse averile noastre, holdele, vitele, vieața și sănătatea noastră. Toți trebuie să recunoaștem, că neputincioși și slabi suntem. Precum copilul nu se poate ridica fără sprijinul părinților săi, nici noi nu putem fi fără ajutorul Părintelui nostru celui ceresc. Toată vieața să o petrecem în rugăciune.

La Dumnezeu să alergăm în necazuri, ca să ne mântuie de ele, la el în bucurii, ca să ni le păstreze. Cătră el să ne îndreptăm privirile în toată vremea. Cu el să ne fie plin sufletul, pe el să nu-l alungăm nici când din casele noastre. Întru cunoașterea lui să creștem copilașii noștri. Celce le-a dat minte să-l poată cunoaște, tot acela le-a dat inimă, cu care să-l iubească, datule-ă voie slobodă să-l asculte, datule-ă limbă să-l preamărească. Cât de dulce sună rugăciunea de pe buzele cele nevinovate! Și vedeți totuși cât de nesocotiți sunt unii dintre voi. Și se stringe inima de durere, când îi vezi cum sufer să asculte vorbele urâte ale copiilor lor. Ba într'atât de orbiti sunt în sufletele lor, încât se mândresc cu cuvintele hulitoare ale sârmanilor băieți nevinovați.

Aveam de lucru odată în 'o comună învecinată. Întru într'o casă, în care pe lângă părinții tineri mai erau și doi copilași. Înainte de plecare, după ce mângâl băieții, îi întreb cum îi cheamă. Copiii nu spuseră numele lor. Apoi să fii prunci buni și ascuțitori dragii mei. „Că-s buni ei“ adăugă tatăl. „Da să-i vezi cătu's de îndrăzneți“, întregi mama. „Da încă să-i auziți cum știu sudul, — că și-i mai mare dragul de ei“, îi laudă tata. Apoi asta nu vreau să-o aud, ei mai bine învățați-i să se roage lui Dumnezeu le spusei eu năcăjit. „Apoi da, Părinte, învăța-or ei și aceia, când or fi mai mari“, răspunse omul meu cam rușinat.

Dar oare nu e mai ușor să îndoi mlădița până-i tineră? Până când e aluatul moale și crud îl poți prelucra cum vorești; dar când odată s'a învârtoșat ori chiar copt, cum îl vei mai putea forma după voia ta? Cine va lăsa polomida să crească în holda sa până la coacerea grâului? Ori nu o vei scoate, până-ce încă e crudă și nu a putut face stricăciune? Așa se prind și se lipesc obiceiurile rele și păcătoase de sufletele nevinovate, ca ouăle fluturilor de crengile și frunzele uscate ale pomului. Și oare mai rămâne-va pomul întreg, dacă lași întâi să-i pască omida frunzele? Ce este frunza pentru pom, aceia e virtutea pentru suflet. Îngrijiți inimile tinere încredințate vouă, până când sunt supuse și ascultătoare. Înfrumusețați-le la vremea sa, căci cânta voastră din urmă va fi zădarnică și fără de înțeles. Când micuții voștri încep a pricepe și vă întreabă cine e în cer? Vorbiți-le de Dumnezeu, de maica sfântă, de Mântuitorul și de îngerașii săi. Învățați-i să-și facă cruce, să-și împeune mânuțele pentru rugăciune și cu glasurile lor argintii să preamărească pe Tatăl nostru. Nu uitați însă, că și voi sunteți fiii celui prea înalt. Rugați-vă dar și voi alături cu copiii voștri. Ce vă vor vedea pe voi făcând, aceia vor face și ei. Băgați bine de seamă, că sufletul copilului e asemenea unui câmp acoperit cu zăpadă. Primește urma fiarelor sălbatice, ca și aceea a paserilor nevinovate. Atât virtutea cât și păcatul ușor se imprimă în sufletul lor limpede. — Toată vieața să vă fie dar o rugăciune neîntreruptă, dacă doriți a avea mântuirea voastră și a caselor voastre.

va intra în împărăția cerului“. Cum adevărat să fie de aceia, a căror rugăciune nu află ascultare? Să poată ca Dzeul cel bun să nu iubească pe toți fiii săi asemenea?

Ba nu! iubitorilor. Dumnezeu pe toți ne are asemenea dragoste, însă nu toată rugăciunea află ascultare înaintea lui Dumnezeu. Cum te vei apropia dar de Stăpânul, dacă vorești să te asculte? Cum să ceri, ca să nu te respingă? Cum veți face rugăciune voastră, ca să fie bine primită? Iată despre ce doresc să vă mai învăț astăzi.

II.

Multe lucruri săvârșește omul astăzi fără să-și deie seamă, că de ce le-a făcut. Nu cugetă că la ce va folosi fapta sa. Când îl întrebi, că de ce a lucrat așa și nu alt fel, îți răspunde: „așa am găsit din bătrâni“, ori „așa ni-e obiceiul“. La cei mai mulți stăm tot așa și cu rugăciunea. Merge la s. biserică din obicei, se roagă din obicei. Buzele-i șoptesc rugăciune, iar ochii-i privesc cu necaz la hainele frumoase ale vecinei. Din vârful limbei laudă pe Dzeu iar cu inima asuprește pe deaproapele său. Gura cântă imn de preamărire, iar în suflet clocotesc patimile urâte: pisma, răutatea și ura pentru fratele său. Și un asemenea om mai așteaptă a fi auzit și ascultat firește, că așteaptă. El își zice în gândul său: Acum m'am rugat, eu mi-am împlinit datorința, aștept dar ca și Dumnezeu să mă fi ascultat. Nu știe sârmanul că ceia-ce a făcut el, nu a fost rugăciune, ci m'ar vartos hulă împotriva lui Dzeu. Crede că dacă poate înșelă ochii lumii, va putea înșelă și pe Dumnezeu. Dar „Dumnezeu cel ce vede într'ascuns; v'a aduce toate la arătare“.

Să ne ferim dar de rugăciunea făcută din obicei. Și când voim a ne ruga, să ne desbrăcăm sufletul de tot păcatul și gândul lumesc. „Toată grija cea lumească să o lăpădăm“.

1. Rugăciunea să o facem cu evlavie creștinească. Vorbele să ne iasă din adâncul inimii. Ceia ce spunem să și simțim. Când vorbim cu Dumnezeu, să ne umple sufletul numai cu el și cu însușirile plăcute înaintea lui. Înainte de a merge în ascultare la Dumnezeu, să-ți gândești străine. Voi griji lumești, voi necazuri pământești și gânduri streine, rămâneți acum aci, ca la judecătorul mă duc, unde voi nu aveți intrare dar pe pace, căci când voi isprăvi cu ruga mea, am să vă iau și să vă port ca și mai înainte faceți voi, cum a făcut odinioară un mare împărat. Când veniri adevărat la împăratul Carol al V-lea trimișii regelui franței el tocmai i-și făcea rugăciunea. Se da un ministru să-i spună, că solii regelui franței în ascultare și că vor să-i împărtășească niște lucruri însemnate, grabnice. „Să facă bine solii franței aștepte“, fu răspunsul împăratului. „Acum am un lucru mult mai mare de făcut. Eu însu-mi sunt acum audiență la împăratul tuturor împăraților“. Și trimișii franței trebuiri să aștepte, până-ce i-și termină împăratul rugăciunea. (I. Popea Caractere morale).

2. Rugăciunea trebuie făcută cu smerenie. „Domnule stă împotriva celor mândrii, și dă har celor umiliți“ (Iacob c. 4 v. 6) „Umiliți-vă înaintea lui Dumnezeu și el vă va înălța“, nesfătuieste apostolul Iacob (I. Petru c. 5 v. 10). Aduceți-vă aminte de pilda vameșului și a farizeului, farizeul îmbrăcat în haine scilpitoare se laudă înaintea lui Dumnezeu cu purtarea sa cea bună. Adevărat menea fac și cele ce cu fețe lustruite de rumenele împoțonate cu toată podoaba hăinetului lor, vin mai mult să se laude și să se arate, decât să se smeresc înaintea lui Dumnezeu. Nu îmbrăcăminte

Casă parohială nu este, ear dările publice după beneficiile de mai sus, le va plăti alesul.

Tot alesul va fi îndatorat a catehiza la școala gr. ort. rom. fără altă remunerație

Parohia e de cl. I. deci dela reflectanți se pre-
tinde evaluăriune pentru parohii de cl. primă.

Rugările de concurs, ajustate conform Regula-
mentului in vigoare și adresate comitetului par. din
Seleuș-Cighirel, — sunt a se înaintă P. O. Oficiu pro-
toprezbiteral gr. ort. rom. din Boroșineu (Boroșjenő),
ear reflectanții pe lângă observarea strictă a celor
cuprinse in §. 33 din Reg. pentru parohii, vor avea
a se prezintă in timpul legal, in s. biserică din Se-
leuș-Cighirel, spre a-și arăta desteritatea in cele rituale
și'n oratorie.

Seleuș-Cighirel, din sedința comitetului parohial,
ținută la 21 noemvrie st. v. 1911.

Teodor Sandru

Teodor Mișcoiu

preș. com. par.

not. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Georgia* ppresbiter.

—□—

1—3

Pentru întregirea postului de învățator dela școala
conf. gr.-or. rom. din Pădurani, tractul Belinț, se escrie
concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare in
organul diecezan „Biserica și Școala“.

1. In bani gata 210 coroane.
2. 3 jugăre pământ (uzufructul) 46 cor.
3. Dela fiecare număr de casă câte o spene cu-
curuz și 5 oche grâu, socotite toate in 110 coroane.
4. Lemne pentru învățatorul 40 cor.
5. Ajutor dela stat 594 coroane.
6. Scripturistica 10 coroane.
7. Conferință 20 coroane.
8. Dela fiecare mort unde va fi poftit 80 fil. și
9. Locuință in natură cu supraedificate și in-
travilan.

De vărutit, curatoratul și încălzitul salei de în-
vățământ se îngrijește comuna bisericască.

Cvncvenalele se vor cere dela stat.

Alesul are să prestea serviciile cantonale in sf.
biserica și să instrueze pe școlari cântările bisericesti
fără altă remunerație.

Petițiile concursuale, instruate conform legilor
in vigoare, au să se adreseze comitetului parohial din
Pădurani (Maroserdöd), pe calea oficiului protopopesc
din Belinț (Belencze, Temes-megy), iar reflectanții
sunt poftiți ca, in decursul terminului concursual, să
se prezenteze in sf. biserică din Pădurani, spre a-și
arăta desteritatea in cele rituale.

Intrucât reflectanții sunt din alt tract, și au fost
incă in funcție, trebuie să alature și atestat dela pro-
toprezbiterul respectivului tract.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protopreshiter.

—□—

1—3

Pentru ocuparea postului de învățator la școala
gr.-or. rom. confesională din Pârnești (Pernyefalva)
prin aceasta se publică concurs cu termin de alegere
de 30 zile dela prima publicare in organul „Biserica
și Școala“.

Emolumentele incopiate cu acest post sunt: 1.
Bani gata 200 cor. 2. In naturale 5 mm. grâu, 5 mm.
cucuruz, 20 mm. fân, și 40 care de lemne din care
se va încălzi și sala de învățământ. 3. 1/2 Sesiune de
pământ la deal. 4. Cvarțir liber și grădină de legumi.
5. Pentru conferință 20 coroane. Dela inormântări,
la cari va fi chemat: dela cele mari 1 cor., dela cele
mici 50 fil. dela cele cu liturgie 2 cor. Ințelegerea su-

Învățătorul ales e obligat a prevedea strana fără
nici o altă remunerațiune.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă și
adresate comitetului par. din Pârnești să se trimită la
oficiul protopopesc in Maria-Radna, iar recurenții să
se prezinte in vre-o duminică sau sărbătoare in sfta
biserica din Pârnești spre a se face cunoscut po-
porului.

Din sedința comitetului par. din Pârnești ținută
la 3/16 iulie 1911.

Comitetul parohial.

In conțelegre cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter
inspector de școale.

—□—

2—3

Pe baza autorizării Ven. Conzistor diecezan de
sub Nrii 6349/1911 și 7579/1911 pentru indeplinirea
parohiei din Lupești devenită vacantă prin moartea
fostului preot Parteniu Turcu, se publică concurs cu
termin de 30 zile dela prima publicare in organul ofi-
cios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. O sesiune întreagă de pă-
mânt la deal. 2. Birul și stolele legale. 3. Eventuala
întregire a dotațiunii dela stat.

Alesul va avea să supoarte toate dările publice
după venitul parohial și să catehize elevii școalei con-
fesionale și pe cei ai școalei streine, ce eventual s'ar
înființa in comună.

Parohia este de clasa a II-a.

Recurenți sunt poftiți, ca recurses lor ajustate
conform regulamentului in vigoare și adresate comite-
tului parohial din Lupești, să le susțearnă in terminul
concursual oficiului protopopesc din Maria-radna, iar
dânșii să se prezinte — cu stricta observare a dis-
pozițiunilor regulamentare in sfta biserică din Lu-
pești spre a se arăta poporului.

Dat in sedința comitetului parohial din Lupești
dela (20 oct.) (2 nov.) 1911.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protoprezbiter.

—□—

2—3

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala
conf. gr.-ort. rom. din Temeșești (Temest) protopopia-
tul Radnei, prin aceasta se escrie concurs, cu termin
de recurge de 30 zile dela prima publicare in or-
ganul diecezan.

Cel ales beneficiază: 1. Bani gata 544 cor. 2.
16 jugăre pământ la deal. 3. Lemne din pădurea urba-
rială (8/166) din cari se va încălzi și școala de învâ-
țământ. 4. Curatorat 16 cor. 5. Spese de conferință
10 cor. 6. Scripturistica 10 cor. 7. Dela inormântări
1 cor., cu liturgie 2 cor. Cvarțir cu 2 odăi, cuină,
cămară, supraedificate și grădină.

Darea după pământ și pădure o solvește alesul.
Tot el va prevedea și cantoratul fără altă remunerație.

Se obsearvă, că întregirea salarului la minima-
lul (1000 cor.) e votat dela stat in principiu și ale-
sului i-se va pune in curgere după ocuparea postului.

Recurenții să-și ajusteze recurses conform pre-
scriselor regulamentare și, adresate comitetului paro-
hial din Temeșești, să le susțearnă P. On. Oficiu pro-
toprezbiteral in Maria-radna, apoi să se prezinte in
vre-o duminică ori sărbătoare in sfta biserică din
Temeșești pentru a-și arăta desteritatea in cele can-
torale.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protoprezbiter,
inspector de școale.

—□—

2—3

Pe baza ord. V. Conzistor oradan Nr. 94/11/1912

lângă veteranul paroh Teodor Tărău din Săcădat, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. pământul parohial 7 jugh. 2. Stolele legale. 3. birul preoțesc legal. 4. Din toate aceste alegându-l capelan va beneficia jumătate, în schimb însă va avea să îndeplinească toate funcțiunile pastorale încredințate din partea parohului și reclamate în comună, precum și să rezolveze toate agendele scripturistice obveninde. 5. Alesul se va îngriji de locuință. 6. Intregirea dela stat compete întreaga parohului. 7. Capelanul alegându-se cu drept de succesiune, trebuie să aibă calificare de cl. II-a.

Doritorii de-a ocupa aceasta parohie sunt avizați, ca cererile de concurs să le înainteze comitetului parohial din Săcădat, pe calea oficiului ppsc din M-Telegd, având dânsii, cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, a se prezenta până cu 8 zile înainte de alegere în sfânta biserică din Săcădat, spre a-și arăta dexteritatea în cant, tipic și oratorie.

Săcădat 9/22 februarie 1912.

Pentru Comitetul parohial.

Teodor Tărău
prezident.

În conțelegere cu mine: *Alexandru Munteanu* ppbiter.

—□—

2 - 3

Pe baza rezoluțiunilor Ven. Conzistor de sub Nrii 248 249/1912 se repețește concursul pentru îndeplinirea stațiunilor învățătoresci-cantoriale din Văsoaia și Voivodeni termen de 30 de zile dela prima publicare pe lângă următoarele condițiuni:

Văsoaia, 1. În bani gata 687 cor. 2. 12 Hl. bucate parte grâu parte cucuruz 138 cor.: 3. 1/2 sesiune pământ 50 cor. 4. 8 stângini de lemne pentru învățător și școală 192 cor. 5. Conferința 12 cor. 6. Scripturistica 8 cor. 7. Venite stolare 5 cor. cvartir și grădină computată în 40 cor.

Voivodeni, 1. În bani gata 200 cor. 2. 16 metrii de lemne pentru învățător și școală 90 cor. 3. Scripturistica 12 cor. 5. Cvatir și grădină.

La aceste stațiuni vor putea în lipsa de învățători (parte bărbătească) competa și învățătoare (parte femeiască) și eventual vor putea fi alese. În ori care din aceste stațiuni alegându-l va avea să se îngrijască și de cantorat fără altă remunerațiune și se conducă școlarii duminica și în sărbători la sfta biserică. La stațiunile susamintite este asigurat respective se va asigura eventualul ajutor dela stat respective cvicivenele recerute. De curatoratul saelor de învățământ tăierea lemnului pentru școală, se va îngriji respectiva comună bisericască. Comunei bisericăști îi stă în drept a rescumpără naturalele de bucate și lemne în bani după cum sunt prețuite în concurs. Doritorii de a ocupa vre-una din stațiunile de sus, recursele adrese comitetului respectiv parohial și ajustate cu documentele prescrise, vor avea a le subșterne P. O. oficiu pprezbiteral din Buteni (Körösbökény com. Arad) până la 30 zile după prima publicare a acestui concurs, având a se prezenta în careva duminică ori sărbătoare în sfta biserică din comuna în care a recurs spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Körösbökény, (Buteni) la 12/25 Februarie 1912.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: adm. ppopesc Iuliu Bodea, insp. școl.

—□—

2—3 gr.

Licitațiune minuendă

Pentru renovarea școlii gr. or. română din comuna Murani (Temesmurány) protopresbiteratul Timișorii, conform planului și preliminarului de spese aprobat de Ven. Consistor sub Nr. 517/1912 și revăzut de oficiul edil de stat, se publică licitațiune minuendă pe lângă următoarele condițiuni:

Licitațiunea se va ține în 27 martie (9 aprilie)

a. c. la 2 ore după amiaz în școala gr. or. rom. din loc.

2. Prețul esclamării este de 9248 cor. 83 fil.

3. Licitanții au să depună 10% din prețul esclamării ca vadiu.

4. Planul, preliminarul de spese precum și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial gr. or. român din loc.

5. Pentru participare la licitațiune licitanții nu și pot forma drept la diurne și spese de călătorie.

Comuna bisericască își rezervă dreptul a da în întreprindere renovarea școlii aceluia măiestru, în care va avea mai multă încredere.

Murani, la 3/16 martie 1912.

Comitetul parohial.

—□—

1—3

Pe baza rezoluțiunii Veneratului Conzistor gr.-ort. român din Oradea-mare Nr. 501/47 epitr. 1911 se escrie concurs de licitațiune minuendă, pentru darea în întreprindere a zidirii din nou a bisericii gr.-ort. din Ortiteg (Úrgeteg) p. u. Rév-szászfalva, notariat Szászfalva cerc. jud. Eleds ett. (Bihor) cu termen de 27 Martie st. v. (9 April n.) la 2 ore p. m. în sala școlii confesionale din loc.

1. Prețul de esclamare e 25537 cor. 05 fileri, din care sumă reflectanții vor avea să depună un vadiu de 10% în nainte de începerea licitației, în bani sau în hârtie de valoare.

2. Pentru participare nu poate nici un reflectant să formeze nici un fel de pretenziune față de comuna bisericască.

3. Planul preliminarul de spese și condițiile de licitare se pot privi de cătră reflectanții la oficiul parohial din Ortiteg în orice timp. Condițiunile se vor publica în nainte de începerea licitațiunii.

4. Spesele înpreunate cu compunerea planului și a preliminarului de zidire le va suportă acel întreprinzător care va efectua lucrarea zidirii.

5. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunii, aceluia reflectant, în care va avea mai multă garanță materială și morală.

Dat din șed. com. parohial ținută la 5/18 Feb. 1912.

Iosif Moldovan,
preș. paroh.

Georgiu Lupot,
not. com. par.

—□—

2—3

Clopot cu jumătate de preț!!

greu de 60—70 chile și cu sunet foarte frumos, se poate cumpără dela Oficiul parohial din Miersig, protopopiatul Tinca.

1—3

frumsețea din afară ci podoabele sufletului ni le cearcă Domnul. Imbracă-te curat și cu grije, când stai înaintea Tatălui, dar mai mult grijește, ca vorbele să-ți fie frumoase, curate și adevărate. Câtă simțire și umilință în vorbele vameșului, care nici ochii nu cutează să și-i ridice la cer, ci bătându-și peptul striga: „Milostiv fi mie, Doamne, păcătosului“. Și după cuvântul evangheliei acest vameș s'a întors mai îndreptat la casa sa, decât farizeul, ce ținea posturile și da zăciuală din toate cele ce le câștiga, asemenea sămbătarilor noștri de astăzi.

Dacă vrei să te poți ruga cu adevărată smerenie „cugetă-te la aceia, că cine ești tu acela ce ceri — zice Ioan Gură de aur — și cine-i acela dela care ceri“. Tu înaintea lui Dumnezeu ești ca un fir de nisip, care din mila celui prea înalt — primiși sufletul cel făcut după și asemănarea sa. Tu ești o ființă nemernică și neputincioasă, iar el e făcătorul cel mare a toată lumea, el e ființa cea mai desăvârșită el e împăratul împărătilor, Domn al Domnilor, Stăpânul lumii întregi, El este Dzeul tău și a toată făptura. Dar văzând micimea ta să nu te înfrici, că nu vei fi băgat în seamă, căci cel ce știe numărul nisipului mării și toată paserea ce cade, acela te va auzi și sprijini și pe tine numai să-i slugești cu încredere și umilință.

3. Intoarceți-vă dar cu încredere către Dumnezeu, nădăjduind a avea tot ceea ce cereți. Evangelistul Marcu zice: „Toate câte cereți, rugându-vă, credeți că veți primi și se va face vouă“. (c 11 v. 24) Cere-rea voastră însă să fie mai sufletească, decât trupească. Numai acele bunuri pământești să le cerem, fără cari nu putem fi. „Pânea noastră cea de toate zilele dăne-o nouă astăzi“ Ne învață să cerem Mântuitorul. Nu cereți dela Dumnezeu dar bogății, curți, cirezi de vite și alte bunuri trecătoare pământești, căci sufletul vostru nu are lipsă de aceste cerești însă pentru trup: sănătate, putere și hrană de lipsă, iar mai vărtos cerești pentru suflet mântuire. Și până în ziua de azi mai poți găsi nepricepuți de aceia, cari țin posturi și rugăciuni, cerând ajutorul lui Dumnezeu, ca să-și poată răsbuna pe deaproapele său, ori chiar să-i poată înstrăina avutul său, dar Dumnezeul dragostei și-a dreptății nu-i va asculta. Ascultați numai com de frumos știa ce trebuie să ceară dela Dumnezeu chiar și un păgân de pe vremuri cu numele Epictet. El îndemnă pe semenul său zicându-i „Ridică-ți ochii cu încredere la Dumnezeii și zi: O! Doamne, fă cu mine ce vrei! Ce vrei tu, vreau și eu, pune-mi sarcinile ce le voiești. Dă-mi bogăție, sau lasă-mă să mă lupt cu sărăcia. De vor cârți oamenii, eu nu voi cârți. Totdeauna voi arăta prin fapta mea, că tot ce faci tu, e pentru mine bine făcut“. (Caractere morale I. Popea).

4. Dacă vă veți ruga și voi cu asemenea încredere, atunci veți avea și statornicie și îndelungă răbdare în rugăciunile voastre. Adeseori se întâmplă, că avem să așteptăm mult, până ni-se împlinesc cererile și aici pe pământ. Nu e de ajuns o simplă rugare, ci de multeori după luni întregi de așteptare trebuie să ne renom cererile, dacă voim să ajungem la izbândă. Dumnezeu încă adeseori se pare a nu da de loc ascultare rugăciunilor noastre. Nu-i iertat însă să ne perdem răbdarea. Bunul Dumnezeu știe mai bine decât noi, când trebuie să ne asculte. Ajutorul său uneori întârzie chiar și de aceea, că primindu-l mai cu greu, să-l știm mai bine prețui. Alteori iarăși anume ne pune la probă încrederea și răbdarea. „Răbdarea lui Iov ați văzut și sfârșitul Domnului ați văzut“ zice apostolul Pavel. De ce nu s'a resvrătit împotriva Tatălui acest Iov, când — deși să știa drept — văzu urgia

lui Dumnezeu venind asupra lui. Iși perdu averea, vitele și tot belșugul casei sale. Apoi feciorii mângâierea și nădejdea bătrânețelor. În urmă ajunse a fi chinuit de bubele și rănile cele mai urâte. Și toate le-a suferit cu răbdare, necărtind împotriva celui ce le-a trimis peste el, ci mai vărtos laudând pe Dumnezeu striga: „Domnul a dat, Domnul a luat, cum a plăcut Domnului așa a făcut, fie numele Domnului binecuvântat“. Iar noi să strigăm împotriva lui Dumnezeu, că nu ne dă de loc ceea ce-i cerem? Oare nu așteptăm cu răbdare luni și ani de zile până ce ne dau stăpânii un loc de slujbă? Oare nu așteptați voi fraților plugari aproape un an de zile, până ce vedeți îngălbenind holda muncită cu atâta trudă? Oare nu așteptăm îndelungați ani până ce putem gustă din roada viilor și a pomilor puși de noi? Oare nu așteptați ani întregi până ce își cresc băieții mari, ca să-ți poată fi și ei de ajutor?

După toate așteptați cu răbdare, numai pentru rodurile rugăciunii nu aveți astămpărul cuvenit. Dacă vreți dar să aveți ascultare fiți îndelung răbdători căci ajutorul lui Dumnezeu nu va întârzi. Luați pildă dela sârmanul nenorocit din evangelia zilei de azi, care după mărturisirea tatălui său din pruncie suferea de boală grea fiind cuprins de duh mut. Cristos a zis către tatăl bolnavului: „De poți ceva crede, toate se pot credinciosului“. Iar „Tatăl pruncului cu lacrimi a grăit, cred Doamne! ajută necredinții mele!“ și iată, că a venit vremea și pentru el și Cristos l-a vindecat. Iar „ucenicii lui l-au întrebat pe dânsul, căci noi nu l-am putut scoate pe el? Iară el le-a zis lor: Acest neam cu nimica nu poate ieși, fără numai cu rugăciunea și postul“. Oare apostolii n-au avut credință destulă? Ba da iubiților, dar le lipsia încrederea. Nici apostolii însă nu și-au perdut răbdarea, ci cu atât mai vărtos să rugau lui Dumnezeu. Și în urmă Dumnezeu s-a îndurat de ei și i-a ascultat așa, că mai târziu Petru cu puterea cuvântului vindecă schiopul ce cerșea milă înaintea templului *Frumoasă*. Nenumărate fură mai târziu minunile săvârșite de dânsii cu puterea credinții și a rugăciunii.

*

Dacă dorim, ca viața noastră pământească să fie scutită de năcazuri, dacă dorim a fi biruitori ai Duhului mut și surd al păcatelor, dacă voim să avem parte de sănătatea trupească, de liniștea sufletului și de viața de veci, neîncetat cu evlavie, smerenie, încredere și statornicie să cerșim ajutorul lui Dumnezeu.

Mult trebuie să ne rugăm, căci avem pentru ce ne ruga. Rugați-vă pentru voi înși-vă, rugați-vă pentru satul acesta, pentru țara aceasta, pentru toate orașele și țările. Rugați-vă pentru cei bolnavi, pentru cei robiți, pentru mântuirea lor, pentru văduve și orfani și pentru toate lipsele voastre trupești și sufletești. Dimpună cu mine să rugăm pe Dumnezeu zicându-i: Doamne Isuse Cristoase, care ne-ai învrednicit a vedea minunile Tale, ajută-ne nouă a petrece în pace și zilele mari ale patimilor Tale, că ajungând minunata zi a învierii să ne pătrundem în tot sufletul de învățăturile Tale prea adevărate și mântuitoare. Luminează-ne sufletele și ne dă nouă darul de a ne și ruga către Tine în toate neajunsurile noastre. Bine primită fă și rugăciunea aceasta înaintea Ta și cel ce ai deslegat pe cel bolnav de duhul mut și surd deslegă-ne și pe noi de legătura păcatelor și ne mântuiește pe noi în veci Amin!

Aurel D. Papp.

Educația

in lumina problemelor ei fundamentale.

De V. Simiganoschi.

—Urmare—

Cunoscut fiind, că nimica în lume nu-și este sie-și scop, ci tot ce se face, este numai un mijloc pentru un scop mai înalt, de aceea măncarea singură nu este scop primar al vieții fizice, ci numai un mijloc, din care organismul scoate puterea de viață. Deci numai acea alimentare este priincioasă, spornică, de folos și rațională, care prin efectul ei final își împlinește scopul, pecând aceea ce dă numai stomacului de lucru, fără să aibă de unde da organismului putere, este o îndopare zădărnica și stricăcioasă, pentru că ea, fără să poată folosi, ține locul alteia mai bună și uzează înzădar timpul și munca digestiei.

După aceiași rațiune nu îndoparea elevilor cu materii doctrinale este scopul primar al învățării, ci ea se face pentru ale oferi material de rumegare intelectuală, pentru a le dezvoltă și întări intelectul spre gândire logică, ca astfel înpuțeriți în viață să se poată orienta în vălmășagul caotic al referințelor. Ei nu au să învețe, numai să fie învățați și dobă de carte, ci mai vârtos să fie înțelepți, căci învățătura și înțelepciunea nu totdeauna se află la oală, nici nu stau totdeauna într'un stringent raport cauzal, analog cum nu se află bine cel ce mănca mult și cel ce asimilează bine alimentele. În viață adese întâlnim oameni foarte avuți, cari trăiesc foarte miser, și oameni sărmani trăind rațional și bine, precum și oameni îndopați cu sumedenii de științi, cari pentru că le lipsește asimilarea intelectuală, se prezintă de tot prost, iară alții analfabeți cu o înțelepciune uimitoare, pentru că s'au deprins a fi esonomi pe pușinul cunoștințelor lor.

E natural, că nu tot ce se crede necesar pentru viață, are să fie obligătoare materie de instrucție, ci numai aceea, ce copilul poate asimila intelectual. Tot ce întrece capacitatea lui, nu-i aduce folos ci numai tămpire intelectuală și disgust față de învățătura. Lutul moale se taie și cu o unealtă de lemn, lemnul mai vârtos cere o unealtă de fer, iară piatra cere oțel, ceea ce dă de înțeles, că sarcina muncii mici când nu are să pretindă întreaga putere, ci totdeauna ea are să fie mai ușoară, ca restul prisositor să fie pentru muncă motiv de atracție. Dacă însărcinăm copiii cu toate cunoștințele trebuincioase vieții, ce vor face în tot decursul ei? Li prea opintim, când nu pot cuprinde ca când sunt puternici, să nu facă nimica. De aceea școala de azi cu multele ei discipline produce un proletariat intelectual. Câte vieți nenorocite, câte genii pierdute din cauza nenorocitului universalism în instrucția școlară unde individualismul rămâne numai o dogmă moartă, pentru că e mai lesne a trata pe toți ca pe o turmă de oi, decât a sonda individualitățile. Statul indeosebi interesat de mulțimea bărbaților destoinici ca sacră îndatorire, se creeze mai multe feluri de școli ca toți copiii după a lor individualitate se aște ocazia de a-și dezvoltă facultățile și a se îndulci de fagorul fericitor al educației sănătoase. Părinții la rândul lor își îngreue sufletul cu grea răspundere, când din prejudețiu și capricii sălesc copiii la anumite studii, fără să le fi cercat mai întâi capacitatea nativă.

Alimentele nu se servesc așa cum natura le produce în stare brută, ci arta culinară se întrece a le prepara prin adaus de diverse arome, ca digestiva să fie sporită și alimentele să aibă gust și miros plăcut.

Dacă se coată pentru alimentele corpului atăta

iscusință culinară, cu atăta mai mult se cuvine instrucției ca alimentație sufletească. Dară durere bucatării de azi sunt într'ale lor mai mari meșteri decât dascălii. Natura lucrului reclamă, că cunoștințele au să fie didactice așa pregătite, ca copiii să le priceapă ușor, să fie introduși în folosul lor practic, învățătura să se facă nu pentru a ști, ci pentru a o ști folosi și a trage din rădăcina ei alimentația intelectual-morală. Artă didacticei are să îndrăgiască copiii cu disciplinile, ca ei să le învețe din iubire nu din silă, din stăruință să fie înțelepți nu din interes material pentru viitor. O educație de felul acesta produce oameni, a căror sete de știință nici când nu se potolește, oameni de lumină, de morală, de ispravă. Instrucția mecanică de azi, care se mărginește să îndoaie copiii cu materiile cerute de planul instrucției, ca să-i facă cinste de papagal înainte inspectorilor, nu este educație, ci degenerare, nu luminare ci tămpire, a nu produce morală, ci corupție și obscurism.

Pentru aceea educație ideală nu ajunge educația institutorilor de azi, ci pretinde studii mai profunde, o psihologie bine cercată. E cea mai mare ironie, când oameni fără cunoștinți despre suflet se ocupă de sufletul omenimei, orbi cari vreau să picteze și surzi, cari vreau să cerce adâncul muzicii. Au fost și de acele fenomene rare, dar nu din tagma dascălilor de rind, cari nu știu mai mult decât ceea-ce au învățat.

(Va urmă.)

Ge scop a avut Pestalozzi, dând la lumină opera „Leonard și Gertruda” și dacă opera aceasta are vre-un folos real pentru școală și familie?

—Urmare—

IV.

Analiza literară a operei „Leonard și Gertruda”.

Să trecem acum la analiza literară a cuprinsului acestei prime părți a operii de care ne preocupăm.

În satul *Bonnal* trăiește un zidar, *Leonard*, cu soția sa *Gertruda* și cu cei-7 copilași ai lor. Zidarul *Leonard* este un om bun și cinstit, însă cam slab de inger, cum s'ar zice; căci încetul cu încetul se ispitește, lăsându-se a fi atras de cinzeacă spre uitarea năcazurilor (băutură) și jocul de cărți (noroc), în cărciuma primarului comunei *Bonnal*, un personaj foarte șiref, lipsit de orice scrupule, anume *Hummel*, unde sârmanul zidar se înglotează în datorie. Într'o bună zi, fiind mai lucid la minte, sârmanul *Leonard*, cuprins de rușine și desnădejde, vine acasă și-și destăinuște păcatele soției sale, excelentă în iubire și bunătate cătră căminul conjugal, *Gertruda*.

Pioasa și harnica femeie îl consolează și-i face ca să-i promită că-și va schimba conduita, adecă se va desbără de patima băuturii. A doua zi, buna soție, cu cel mai mic copilăș în brațe, aieargă la seniorul sau proprietarul satului, care se numește în piesă, *Juncker Arner* și-i istorisește patima bărbatului și nenorocirea întregii familii. *Arner* este atăta de mișcat de această confidență a *Gertrudei* și tot pe atât de indignat de purtarea nerușinată a primarul *Hummel*.

După vre-o câteva zile, seniorul, care eră prefect și judecător totodată pe domeniul său, însoțit de pastorul *Ernest* purced la facerea unei minuțioase anchete, în cel mai strict incognito, și descoperă o mulțime de incorectitudini și potlogării în sarcina primarului cărciumar din *Bonnal*.

Hummel prinde de veste furtuna ce se va deslănțui asupra capului său și aleargă la fel de fel de intrigi și meschinării; dar toate, absolut toate încercările lui Hummel rămân zadarnice. Este dat de gol și desnodământul final e următorul:

Arner în calitate de judecător de instrucție depune pe Hummel din demnitatea de Primar, obligându-l a restitui sătenilor amăgiți, tot avutul agonisit prin fraudă, adecă pronunță asupra primarului cărciumar o sentință infamantă.

În acest cadru, autorul nostpău de predilecție, pune în scenă, afară de personagiile principale menționate, o sumedenie de figuri sau tipari secundare, zugrăvite în scris cu o vervă de artist desăvârșit, avându-și fiecare în piesă o fizonomie proprie. Episoadele tagico-comice se succed cu multă măiestrie, încât aproape fiecare dintre cele 100 de capitole ale primei părți a operii, formează câte un mic tablou, ce sguđuie până la lacrimi pe cetitor sau spectator, prin veritatea detaliilor, naturalul dialogului și prin fineața simțului de observațiune, din care se întrevăd din când în când judecării strașnice și profunde, ce te fac ca să ghicești în dosul maistrului, un filozof care, prin câte o rază de poezie, imbibează detaliile cele mai vulgare.

Opera de educație socială populară a lui Pestalozzi „Leonard și Gertruda“ a apărut în primăvara anului 1781, fără nume de autor, căci prefața acestei prime părți poartă numai data de 25 Februarie, locul și editura. În Germania ca și în Elveția succesul romanului „Leonard și Gertruda“ a fost surprinzător de mare, de oare ce, nu numai gazetele erau pline de elogii la adresa autorului și a operii sale, ci chiar se imprimară almanachuri, în care se rezumară scene întregi din cartea I-a a operii „Leonard și Gertruda“. Și numai cu modul acesta se putu ridică vâlul anonimului, declarându-se sus și tare că autorul nu poate fi altul decât Pestalozzi din Neuhof, al unei opere așa de excelentă de *moravuri sociale, din timpul acela*.

Societatea economică din Berna decernă autorului o recompensă de 50 ducati și o medalie de aur de aceeaș valoare, pe care Pestalozzi, constrâns de nevoi, o și vându unui colecționar de lucruri vechi, pentru amatorii de numismatică și care se poate vedea și azi în muzeul Pestalozzian din Zürich, organizat cu ocazia centenarului dela nașterea marelui pedagog, de către profesorul de pedagogie dela Normal Schule, Hunzkier.

Răsunetul și valoarea intrinsecă a acestei prime părți din Leonard și Gertruda fu atâta de strălucit, încât până a nu se sfârși anul apăru în a II-a ediție tot în Berlin la același editor, care recompensă pe Pestalozzi mai presus de convențiunea făcută cu Iselin, după cum am arătat mai sus; iar în anul 1783 apăru tot în Berlin în traducere franceză o altă ediție intitulată: „*Leonard et Gertrude, ou les moeurs villageoises, telles comme les trouvent à la ville et à la Cour*“. Histoire morale traduite de l'allemand, avec 12 estampes dessinées et gravées, par D. Chodowiecki.

Aceasta traducere în franțuzește a fost făcută de către pastorul capelei franceze din Berlin, Pajon de Moncet, sub inițialele P. M.

Planșele lui Chodowiecki sunt executate cât se poate de artistic. Însumi am avut norocul de a le privi, grație ambilității valorosului și bunului meu profesor de pedagogie dela Universitatea din Lausanne, François Guez. Ele sunt de o sugestivă interpretare și-ți vorbesc mai clar, pare decât cetirea celor 100 capitole, ce compun această primă parte a operii de care ne preocupăm.

Iată interpretarea acestor 12 planșe:

I-a reprezintă pe zidarul Leonard, când se întoarce acasă dela cărciumă și-și găsește nevasta și copilașii plângând.

II-a reprezintă pe Gertruda cu copilașul în brațe mergând la seniorul Juncker Arner.

III-a reprezintă un câine de St. Gotard, care bând apă dintr'un ibric, descopere un șiretlic al lui Hummel, care turnase apă în ibric peste foarte puțin vin, gata ca să-l pună în consumație.

IV-a planșă reprezintă o scenă de moravuri, la înmormântare, din vieța sătenilor eleveteni.

V-a planșă un dialog între cărciumar și un oarecare Marx (cap 26).

VI-a Marx își dojenește pe fică-sa Betheli că a primit o bucată de pâine din mâna unui copil al Gertrudei (cap 50).

VII-a reprezintă pe un oarecare Cristoffi travestit în clapon pe care Hummel, când sare asupra-i, îl ia drept dracu și fuge urlând.

VIII-a planșă e foarte sugestivă și interesantă. Ea reprezintă pe Hummel spovedindu-se pastorului Ernest (cap 77).

IX-a reprezintă un copil al lui Arner îmbrățișându-și vizitiul.

X-a reprezintă pe Seniorul Juncker Arner pronunțând sentința de infamie contra primarului din Bonnal, (cap 89).

XI-a reprezintă pe un oarecare Christoffi travestit, explicând sătenilor din Bonnal, adunați la Primărie, cum a suprins pe Primarul lor și cum l-a făcut ca să fugă pe uliță urlând de frică.

În fine a XII planșă reprezintă pe Leonard și Gertruda cu binefăcătorul Arner și d-na Theresa Arner, mergând la înmormântarea lui Rudi (cap. 98).

Acesta este cuprinsul în mod rezumativ al primei părți împărțită în 100 de capitole din „Leonard și Gertruda“, pe care am socotit mai nimerit a-l face cunoscut prin planșe după ediția franceză a lui Pajon de Moncet, spre aprecierea fiecăruia, decât prin expunerea cuprinsului fiecărui capitol în parte, de oarece aceasta o puteți aveă fiecare, cetind lucrarea d-lui profesor I. Rădulescu-Pogoneanu, editată de Cassa Școalelor.

Am mai fost călăuzit ca să fac așa și de principiul că omul ca și copilul se fixează mai mult văzând o ilustrație bine reușită, decât cetind cele 100 de capitole, în grabă sau la întâmplare poate.

Mulți dintre istoriografi lui Pestalozzi și-au pus întrebarea, dacă nu cumva personagiile puse în scenă de către autorul romanului, de care ne preocupăm, nu erau niște adevărate portrete în carne și oase. Ceeace a făcut pe însuși autorul operei, în 1782 ca să declare, când deja apăruse partea a II-a din „Leonard și Gertruda“ că aplicațiile ce a voit ca să facă nu erau destul de exacte, în senzul adecă, că fiecare din caracterele operei nu reprezintă întru totul copia fidelă a unui original; totuși nu e mai puțin adevărat, că pentru fiecare dintr'aceste personagii, Pestalozzi a avut în mintea sa, unul sau mai multe modele, împreunate din lumea reală în care trăia. Așa, Gertruda reprezintă în copie pe Elisaveta Näf; iar locuitorii din Birr și din Müliggen recunoșteau în Hummel pe zavistiosul Marche, care înșealase pe Pestalozzi și-l făcuse de rușine, atunci când a întreprins meseria de agricultor; întrucât privește pe pastorul Ernest, cu siguranță că Pestalozzi s'a gândit la prietenul și vecinul său pastorul din Birr, care se chemă Fröhlic, ce însemnează pe nemțește „vessel“, iar Ernest, în vechia germană, vrea să zică „serios“.

În fine Arner, idealul proprietarului senior al evului mediu, înțelept și mare filantrop, pare a fi fost după părerea biografilor moderni patricianul bernoaz Tscharner, sau un alt nobil bogătaș din Berna, prieten a lui Pestalozzi, Juncker Efinger, proprietarul castelului din Wildegg, care se indeletnicia cu opere filantropice.

Va urmă.

Nr. 1581/1912.

Aviz!

Prin aceasta se aduce la cunoștința învățătorilor și învățătoarelor noastre, că ministrul regesc ungar de culte și instrucție publică, prin Nrul său 33771/1912 a dispus a se țineă dela 1 iulie n. c. până la 20 a aceleiași luni *cursuri de vară* pentru învățătorii și învățătoarele școlii populare.

Cursurile pentru învățători se vor țineă la preparandiale de stat din: Baja, Kiskunfélegyháza, Stubnyafürdő și Timisoara, — iar pentru învățătoare la Eperjes și Szabadka.

Atragem atenția învățătorilor și învățătoarelor asupra acestor cursuri, îndemnându-i să participe la ele, spre a-și spori cunoștințele.

Cererile pentru primire la curs au să se adreseze *direct* inspectorului regesc concernent până cel mult la 1 aprilie n. c.

În privința favorului de a fi întreținuți gratuit cei interesați vor avea să-și iee informațiile necesare dela acelaș inspectorat.

Cei ce vor participa la cursuri pe cheltuielile proprii, vor primi cortel gratuit și întreținere cu preț redus.

Arad: la 9/22 martie 1912.

Consistorul român ort.
din Arad.

Aviz!

Testimoniul de cvalificațiune extradat din partea comisiei examinătoare sub Nr. 4057/504 com. esam. 1892, în mod necunoscut l'am perdut, de datul, Arad 1892, IX/17-lea.

Mihai Petrovicu
învățător.

1—3

Cronică bibliografică.

A apărut revista literară, artistică și politică „Lucefărul” Nr. 10, 1912 cu următorul cuprins bogat și variat: „Lucefărul”: † Dr. Ion Borcia. Octavian Goga: Poetul (poezie). Corn. Moldovanu: Sărbătoare mistică. Alice Călugăru: Rugă Soarelui (poezie). I. Agărbiceanu: Povestea unei vieți (roman). Dări de semă: Dr. Pavel Roșca: Elemente de metafizică. Cronici. Ilustrațiuni.

Concurs.

În conformitate cu rezoluțiunea Ven. Consistor gr. rom. din Arad de sub Nr. 1383/912 cu această se escrie de nou concurs pe stațiunea învățătoarească vacantă din Buzad protopresb. Lipovei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în org. oficios „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele emolumente:

1. În bani gata 1000 cor. 2. Locuință în natură, cu grădină de legumi, în preț de 120 cor. 3. Pentru conferință 20 cor. și pentru scripturistică 10 cor. 4. Dela înmormântări unde va fi poftit dela copii până la 7 ani 60 fil. dela cei trecuți de 7 ani precum și dela cei ce se bagă în biserică 1 coroană dela cei cu liturgie 2 coroane. Cvinconvenalele se vor cere dela stat.

De curățenia locuinței învățătorului pe din lăuntru și pe din afară, se va îngriji alegândul învățător, iar de încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna biserică.

Alegândul învățător va avea să provadă cantoralul în și afară de sft. bis. și să inst. ueze Elevii în cântările bsericești, și să conducă elevii în dumineci și sărbători în sft. biserică fără altă remunerațiune.

Ceice doresc a ocupa acest post învățătoresc, vor avea a-și înaintă recursurile lor, ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului par. gr. or. rom. din Buzad M. O. Oficiu ppsce în Lipova (Lippa) până la termenul indicat, având a se prezenta în acest timp în sfta bis. spre a-și arată desteritatea în cele cantorale.

Buzad 24 aprilie (7 mai) 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Fabriciu Manuila protopresbiter
inspector de școle.

—□—

1—3

Autorizat prin rezoluțiunea Venerabilului Consistor de sub Nr. 5463/1911 prin această escriu din oficiu concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”, pentru îndeplinirea parohiei devenită vacantă în Cerneteaz (protoprezbiteratul Timișorii), prin moartea preotului fost acolo Ignatie Spân.

Beneficiul se compune din folosirea sesiunii parohiale, stola normală și birul legal, cum s'a prestat în natură și pânăcum. Sarcinile publice după acest beneficiu are să le supoarte alesul.

Parohia fiind de clasa primă dela recurrenti se cere ecalificațiunea regulamentară pentru atari parohii. Recursurile sunt a se așterne oficiului prezbiteral gr. or. rom. din Timișoara-Fabric. Reflectanții vor avea să se prezinte cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii în sf. biserică d'acolo, spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală,

Timișoara-Fabric, 5/18 Martie 1912.

Dr. Tr. Putici, m. p. pprezbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacantă din Selesuș Cighirei, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 7615/911, prin această se escriu concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial: „Biserica și Școala”.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Uzufuctul sesiunii parohiei vacante, cu toate drepturile împreunate; 2. uzufuctul grădinei de sub Nr. 191 (din colțul străzii); 3. birul rescumpărat cu 200 cor., solvinde dela epitropia culturală treilunară; 4. stolele legale; eventuala întregire a dotațiunii dela stat.